

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש

על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומטרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - בא מב:

שְׁכַל תְּחִיּוֹת שְׁהֵן תְּחִיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, נִקְרְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקֹּדֶשׁ. וְהוּא שְׁכָתוּב (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו. אֲפִלוּ כֹל הַבְּרִיּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּהֵם, וְאִין בְּרִיאָה שְׁלֵא נִרְשְׁמָה בְּשֵׁם הַזֶּה, כְּדִי לְהוֹדִיעַ לְמִי שֶׁבְּרָא אוֹתוֹ, וְהַיּוֹ"ד הַזֶּה הוּא דְיוֹקֵן שֶׁל רֹאשׁ שֶׁל כֹּל הַבְּרִיּוֹת. ה' ה' דְיוֹקֵן שֶׁל חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת הַיָּמִין, וְה' שֶׁל שְׂמָאל. ו' דְיוֹקֵן הַגּוֹף.

וְלִכֵּן אָמַר, וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. אִין כָּכָל בְּרִיָּה שֶׁתִּשְׁוֶה כְּמוֹתִי, וְאֵף עַל גַּב שֶׁבְּרֵאתִי אוֹתָהּ כְּדַמּוֹת הָאוֹתִיּוֹת שְׁלִי, שְׂאֵנִי יוֹכֵל לְמַחּוֹת אֶת אוֹתָהּ צוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ כְּפֹה פְּעֻמִּים, וְאִין אֵלּוֹהַ אַחֵר עָלַי שֶׁיִּכּוֹל לְמַחּוֹת אֶת צוֹרָתִי, וְלִכֵּן (דברים לב) כִּי לֹא כִצְרַנְנִי צוֹרֵם וְאִי־בִנְנִי פְּלִילִים.

וְאֵם יִקְשֶׁה אָדָם, שְׁהָרִי כְּתוּב (שם ד) כִּי לֹא רֵאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה – הוּא יִתְרַץ לוֹ, הָרִי תְמוּנָה רֵאִיתִי, שְׁהָרִי כְּתוּב וְתְמוּנַת ה' יָבִיט. וְלֹא כָכָל תְּמוּנָה אַחֲרַת (שברא ויצר באותיותיו) שֶׁל אָדָם שֶׁיִּצַר בְּאוֹתִיּוֹתָיו, וְלִכֵּן אָמַר וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ וְאֵל מִי תִדְמִינִי אֵל וְזֹה דְמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ.

וְאֲפִלוּ תְמוּנָה זוֹ אִין לֹא כְּמִקּוּמוֹ, אֲלֵא כְּשִׁינְרָד לְמַלְךְ עַל הַבְּרִיּוֹת וּמִתְפַּשֵּׁט עֲלֵיהֶם, יִרְאֶה לָהֶם לְכֹל אַחַד כְּפִי מִרְאֶה וְהַיּוֹזֵן וְדְמִיּוֹן שְׁלָהֶם, וְזֶהוּ וְכִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְלִכֵּן הוּא יֹאמַר, אֵף עַל פִּי שְׂאֵנִי אֲדַמָּה לָכֶם בְּדִיוֹקְנֵכֶם, אֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ. שְׁהָרִי קֹדֶם שֶׁבְּרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיוֹקֵן בְּעוֹלָם וְצִיר צוֹרָה, הֵיחָד הוּא יְחִידִי כְּלִי צוֹרָה וְדְמִיּוֹן, וְמִי (ויש) שְׁנוּדַע לֹא קֹדֶם בְּרִיאָה שֶׁהוּא מַחֲוִץ לְדִיוֹקֵן, אֲסוּר לַעֲשׂוֹת לוֹ צוֹרָה וְדַמּוֹת אוֹ דְיוֹקֵן בְּעוֹלָם, לֹא בְּאוֹת ה' וְלֹא בְּאוֹת י', וְאֲפִלוּ בְּשֵׁם הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא בְּשׁוּם אוֹת וּנְקֻדָּה בְּעוֹלָם, וְזֶהוּ כִּי לֹא רֵאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה, מִכָּל דְּבַר שֶׁיִּשׂ בּוֹ תְמוּנָה וְדְמִיּוֹן לֹא רֵאִיתֶם.

אָבֵל אַחֵר שֶׁעָשָׂה דְיוֹקֵן זֶה שֶׁל הַמְּרַכְּבָה שֶׁל אָדָם עֲלִיּוֹן, יִרְד לְשֵׁם, וְנִקְרָא בְּאוֹתוֹ דְיוֹקֵן יְהו"ה, כְּדִי שִׁדְעֵנו אוֹתוֹ כְּפַדּוֹת שְׁלוֹ כָּכָל מִדָּה וּמִדָּה, וְקָרָא: אֵל, אֱלֹהִים, שְׂדִי, צְבָאוֹת, אֱהִיָּה. כְּדִי שִׁדְעֵנו אוֹתוֹ כָּכָל מִדָּה וּמִדָּה אִיךְ יִתְנַהֵג הָעוֹלָם, כְּהַס"ד וְכַדִּין, כְּפִי מַעֲשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם, שֶׁאֵם לֹא יִתְפַּשֵּׁט אוֹרוֹ עַל כֹּל הַבְּרִיּוֹת, אִיךְ יַדְעֵנו אוֹתוֹ וְאִיךְ יִתְקַנֵּם? (ישעיה ו) מִלֵּא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

אוּי לְמִי שֶׁיִּשְׁוֶה אוֹתוֹ לְשׁוּם מִדָּה, וְאֲפִלוּ מַעֲשֵׂר הַמִּדּוֹת הַלְלוּ שְׁלוֹ, כִּי שֶׁכֵּן לְבְנֵי הָאָדָם (איוב ד) אֲשֶׁר בְּעֶפְרָ יִסּוּדֶם, שְׁכָלִים וְנַפְסָדִים. אֲלֵא הַדְּמִיּוֹן שְׁלוֹ כְּפִי שֶׁלְמִטּוֹנוֹ עַל אוֹתָהּ הַמִּדָּה, וְאֲפִלוּ עַל כֹּל הַבְּרִיּוֹת, וְלִמְעַלָּה מֵאוֹתָהּ מִדָּה. וְכִשְׁמִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה, אִין לֹא מִדָּה וְלֹא דְמִיּוֹן וְלֹא צוֹרָה.

כְּמוֹ שְׁחִים, שְׂאִין בְּפִיָם שֶׁל הַיָּם שִׁיּוּצָאִים מִמֶּנּוּ תְּפִיסָה כָּלֵל

דְּכָל חַיּוֹן דְּאִינֵן חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, בְּאַתְרוּן דְּשִׁמְא קְדִישָׁא אֲתַקְבְּרִיאוּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרֵאתִיו. אֲפִילוּ כֹל בְּרִיּוֹן דְּאַתְבְּרִיאוּ בְּהוֹן, וְלִית בְּרִיאָה דְלֵא אֲתִרְשִׁים בְּהֵאִי שְׂמָא, בְּגִין לְאַשְׁתַּמּוּדְעָא לְמִאֵן דְּבְרָא לִיה, וְהֵאִי יו"ד, אִיהוּ דְּיוֹקְנָא קְדִישָׁא דְכָל בְּרִיּוֹן. ה' ה': דְּיוֹקְנָא דְה' אֲצַבְעָאן דִּימִינָא, וְה' דְּשְׂמָאלָא. ו' דְּיוֹקְנָא דְגּוּפָא. וְכַגִּין דָּא אָמַר, (ישעיה מג) וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ יֹאמַר קְדוֹשׁ. לִית כָּכָל בְּרִיָּה דְאֲשׁוּהָ בְּוֹרְתִי, וְאֵף עַל גַּב דְּבְרֵאתִי לָהּ כְּדַמּוֹת אֲתְרוּן דִּילִי, הָאֵנָּה יוֹכֵל לְמַחָאָה הַחַיָּה צוֹרָה, וְלִמְעַבְד לָהּ כְּפֹה וְזַמְנִין, וְלִית אֵלּוֹהַ אַחֲרָא עָלַי דְּיִכִּיל לְמַמְחִי (דף מ"ב ע"ב) דְּיוֹקְנִי וְכַגִּין דָּא (דברים לב) כִּי לֹא כִצְרַנְנִי צוֹרֵם וְאִוִּי־בִנְנִי פְּלִילִים.

וְאִי יִקְשֶׁה כִּי נִשְׁ, דְּהָא כְּתִיב (דברים ד) כִּי לֹא רֵאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה. אִיהוּ יִתְרַץ לִיה, הֵאִי תְמוּנָה חַיּוֹנָא, דְּהָא כְּתִיב (כמוֹדבר יב) וְתְמוּנַת ה' יָבִיט. וְלֹא כָכָל תְּמוּנָה אַחֲרָא (ס"א דברא ויצר באתויו), דְּבַר נִשְׁ דְּיִצַר בְּאַתְרוּן וְכַגִּין דָּא אָמַר, (ישעיה מג) וְאֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ וְאֵל מִי תִדְמִינִי אֵל וְזֹה דְמוּת תַּעֲרֹכוּ לוֹ.

וְאֲפִילוּ הֵאִי תְמוּנָה, לִית לִיה בְּאַתְרֵיהּ, אֲלֵא כִּי נְחִית לְאַמְלָכָא עַל בְּרִיּוֹן, וְיִתְפַּשֵּׁט עֲלֵיהוּ, יִתְחַזֵּי לִזְוֹן לְכָל חַד, כְּפִיּוּם מִרְאֶה וְחַיּוֹן וְדְמִיּוֹן דְּלַחוּן, וְהֵאִי אִיהוּ (הושע יב) וְכִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה.

וְכַגִּין דָּא יִמָּא אִיהוּ, אֵף עַל גַּב דְּאֵנָּה אֲדַמָּה לְכוּ בְּדִיוֹקְנֵיכוּן, אֵל מִי תִדְמִינִי וְאֲשׁוּהָ, דְּהָא קֹדֶם דְּבְרָא קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא דְּיוֹקְנָא בְּעוֹלָמָא, וְצִיר צוֹרָה, הֵיחָד הוּא יְחִידָאִי בְּלֹא צוֹרָה וְדְמִיּוֹן, וּמִאֵן (נ"א וְאִית) דְּאַשְׁתַּמּוּדְעָא לִיה, קֹדֶם בְּרִיאָה, דְּאִיהוּ לְכַר מְדִיוֹקְנָא, אֲסוּר לְמַעַבְד לִיה צוֹרָה וְדִיוֹקְנָא בְּעוֹלָמָא, לֹא בְּאוֹת ה', וְלֹא בְּאוֹת י' וְאֲפִילוּ בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, וְלֹא בְּשׁוּם אוֹת וְנְקֻדָּה בְּעוֹלָמָא, וְהֵאִי אִיהוּ כִּי לֹא רֵאִיתֶם כֹּל תְּמוּנָה, מִכָּל דְּבַר דְּאִית בִּיה תְמוּנָה וְדְמִיּוֹן לֹא רֵאִיתֶם.

אָבֵל בְּתַר דְּעַבְד הֵאִי דְּיוֹקְנָא דְּמְרַכְּבָה דְּאָדָם עֲלָאָה, נְחִית תְּמוֹן, וְאַתְבְּרִי בְּהוּא דְּיוֹקְנָא יו"ד, בְּגִין דְּיִשְׁתַּמּוּדְעוּן לִיה כְּמַדּוֹת דִּילֵיה, כָּכָל מִדָּה וּמִדָּה, וְקָרָא: אֵל, אֱלֹהִים, שְׂדִי, צְבָאוֹת, אֱהִיָּה. בְּגִין דְּיִשְׁתַּמּוּדְעוּן לִיה, כָּכָל מִדָּה וּמִדָּה, אִיךְ יִתְנַהֵג עוֹלָמָא, כְּהַס"ד וְכַדִּין, כְּפִיּוּם עוֹבְדֵיהוֹן דְּבְנֵי נִשְׂאָה, דְּאִי לֹא יִתְפַּשֵּׁט נְהוּרֵיהָ עַל כֹּל בְּרִיּוֹן, אִיךְ יִשְׁתַּמּוּדְעוּן לִיה, וְאִיךְ יִתְקַנֵּם, (ישעיה ו) מִלֵּא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וְוִי לִיה, מִאֵן דְּיִשְׁוֶה לִיה, לְשׁוּם מִדָּה, וְאֲפִילוּ מֵאֲלֵין מַדּוֹת

ולא צורה, אלא שהתפשטות של הפנים של תים על כלי שהוא ארץ, נעשה דמיון, ויכלנו לעשות השבון שם, כמו המקור של תים - הרי אחד. יוצא מפנו מעין כפי התפשטותו באותו הכלי, כמו עגול שהוא י' - הרי מקור אחד, ומעין שיוצא מפנו - הרי שנים.

אחר כך עושה כלי גדול כמו מי שעושה (שחפר) הפירה גדולה שמתמלאת מפנים שיוצאים ממעין. אותו כלי נקרא ים, והוא כלי שלישי, ואותו כלי גדול שנחלק לשבעה נחלים כפי כלים ארבים. כך מתפשטים הפנים מן תים לשבעה נחלים (כלים), והרי מקור ומעין וים ושבעה נחלים הם עשרה. ואם ישבר האמן את הכלים הללו שתקו, יחזרו הפנים למקור, וישארו כלים שבורים יבשים כלי מים.

כך עלת העלות עשה עשר ספירות, וקרא לבתר מקור, ובו אין סוף לנביעת אורו, ולכן קרא לעצמו אין סוף, ואין לו דמות וצורה, ושם אין כלי לתפס אותו, לדעת בו ידיעה כלל. ולכן אמרו בו, במפלא מופך אל תדרש ובמכסה מופך אל תחקר.

אחר כך עשה כלי קטן, וזה י', והתמלא מפנו, וקרא לו מעין נובע חכמה, וקרא את עצמו בו חכם, ולאותו הכלי קרא לו חכמה. ואחר כך עשה כלי גדול, וקרא לו ים, וקרא לו בינה, והוא קרא את עצמו מכין בה.

חכם מעצמו ומכין מעצמו, כי חכמה לא נקראת חכמה מעצמה, אלא משום אותו חכם שמלא אותה מפעיו. והיא לא נקראת בינה מעצמה, אלא על שם (בגלל) אותו מכין שמלא אותה מפנו, שאם היה מסתלק מפנו, היא תשאיר יבשה. והו שכתוב (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש.

גדלה, גבורה, תפארת, נצח, הו"ד, יסו"ד, מלכו"ת. וקרא את עצמו גדול בגדלה וחסיה. גבור בגבורה. מופארת בתפארת. בעל נצחון קרבות בנצח נצחים. ובהו"ד קרא את שמו הוד יוצרנו. וביסוד קרא שמו צדיק. וביסוד הכל סמוך בו, כל הכלים וכל העולמות. ובמלכות קרא שמו מלך. ולו הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההו"ד פי כל בשמים, שהוא צדי"ק. ולו הממלכה, שהיא מלכו"ת.

בלא ברשותיה, למחסר במאניו, ולאוספא בהון נביעו, ולמחסר בפום רעותיה (ס"א בהון) ולית עליה אלהא, דיוסיף ביה, או יגרע ביה.

הכל ברשותו לחסר בכלים ולהוסיף בהם נביעה ולחסר כפי רצונו (בהם), ואין עליו אלוה שיוסיף בו או יגרע בו.

דיליה, כל שפן לבני האדם, (איוב ד) אשר בעפר יסודם, דכלים ונפסדים. אלא דמיונא דיליה, כפום שלטנותיה על החיה מדה, ואפילו על כל בריון. ולעילא מוחיא מדה. וכד אסתליק מונה, לית ליה מדה, ולא דמיון, ולא צורה.

בגוונא דימא, דלית במיא דימא דנפקי מניה, תפיסו כלל ולא צורה, אלא דאתפשטותא דימא דימא על מאנא, דאיהו ארעא, אתעביד דמיון, ויכלנא למעבד חושפן תמן, כגון המקור דימא הא חד. נפיק מניה מעין, כפום אתפשטותא דיליה מוחיא מאנא, כעגולא דאיהו י', הא מקור חד, ומעין דנפיק מניה הא תרין.

לבתר עבד מאנא רברבא כגון מאן דעבד (נ"א דחפר) הפירא רברבא ואתמלי מן מיא, דנפיק מן מעין. החיה מאנא אתקרי ים, והוא מאנא תליתאה, והוא מאנא רברבא, ואתפליג לז' נחלים, (נ"א מאניו) כפום מאניו אריכיו, הכי אתפשט מיא מן ומא, לשבעה נחלים והא מקור, ומעין, ומא, וז' נחלים, אינון י' ואי יתבר אוימנא אליו מאניו דתסיו, ויחריון מיא למקור, וישתארו מאניו תכיריון יבשין בלא מיא.

כפי עלת העלות, עביד עשר ספירות, וקרא לבתר מקור, וביה לית סוף לנביעו הנחוריה. ובגין דא קרא לגרמיה אין סוף, ולית ליה דמות וצורה, ותמן לית מאנא למתפס ליה, למנדע ביה ידיעא כלל. ובגין דא אמרו ביה, במופלא מופך אל תדרוש, ובמכוסה מופך אל תחקר.

לבתר עבד מאנא זעירא, ודא י', ואתמליא מניה, וקרא ליה מעין נובע חכמה, וקרא גרמיה בה חכם, ולהחוא מאנא קרא ליה חכמה. ולבותר עבד מאנא רברבא, וקרא ליה ים, וקרא ליה בינה, והוא קרא לגרמיה מכין בה.

אחר כך עשה כלי קטן חכם מעצמו, ומכין מעצמו, כי חכמה איהו לא אתקריאת חכמה מנרמה, אלא בגין החוא חכם דאמלי לה מנביעו דיליה. ואיהו לא אתקריאת בינה מנרמה, אלא על שם (נ"א בגין) החוא מכין דאמלי לה מניה. דאי הוה מסתלק מניה, אשתארת יבשה. הוה הוא דכתיב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש.

לבתר וחקו לשבעה נחלים. ועביד ליה לז' מאניו יסוריו, וקרא לז': גדולה. גבורה. תפארת. נצח. הו"ד. יסו"ד. מלכו"ת. וקרא גרמיה גדול בגדלה וחסיה. גבור, בגבורה. מופארת, בתפארת. מארי נצחון קרבים, בנצח נצחים. ובהו"ד קרא שמיה, הוד יוצרנו. וביסוד קרא שמיה צדיק. יסו"ד, בלא סמוך ביה, כל מאניו וכל עלמיו. (דף מ"ג ע"א) ובמלכות, קרא שמיה מלך. ולו הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההו"ד פי כל בשמים, דאיהו צדי"ק, ולו הממלכה: דאיהו מלכו"ת.

בלא ברשותיה, למחסר במאניו, ולאוספא בהון נביעו, ולמחסר בפום רעותיה (ס"א בהון) ולית עליה אלהא, דיוסיף ביה, או יגרע ביה.

הכל ברשותו לחסר בכלים ולהוסיף בהם נביעה ולחסר כפי רצונו (בהם), ואין עליו אלוה שיוסיף בו או יגרע בו.

(לשון רבנו זכרוננו לברכה)

דרשו יי ועזו בקשו פניו תמיד: (תהלים קה)

א פי עקר הבריאה היא בגין דישתמודעין לה (זוהר בא דף מב.), כמו שכתוב (ישעיה מג): לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו:

ב וגוף ונפש הם בחינת אדם ובהמה, חמר וצורה, חכמה וסקלות, בחינת אור וחשך, כמו שכתוב (קהלת ב): בירתון אור מן החשך וכו', וכמו שאמרו (רו"ל ברכות לג): גדולה דעה שנתנה בין שתי אותיות, שנאמר: פי אל דעות ה'. וכתוב (תהלים קיה): אל ה' ויאר לנו; וכתוב (שם פב): ולא ידעו ולא יבינו. והם בחינת חיים ומיתה, כמו שכתוב (קהלת ז): החכמה תחיה וכו', וכתוב (איוב ד): ימותו ולא בחכמה. וכתוב (איוב ג): במחשבים הושיבני וכו'; והם בחינות שכחה וזכרון, כמו שכתוב (תהלים לא): נשכחתי כמת מלב, וכתוב (שם צח): זכר חסדו. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ג): השוכח דבר אחד ממשנתו כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר: רק השמר לך ושמור את נפשך מאד פן תשכח: והם בחינות חכמות התורה, שחכמות היצוניות הם חמר וסקלות ובהינות בהמה, כנגד חכמות התורה:

ג וצריף פל אדם להכניע החמר, הינו בחינות מיתה, בחינות סבלות של הגוף של הארבע יסודות. כמו שכתוב בזוהר (בראשית כו): ויקח ה' אלקים את האדם – מאן נטל לה, מארבע יסודין דילה, דאפריש לה מתאונה דילהון. וזה נעשה עלידי התענית, שעלידי התענית מחלישין הארבע יסודות, ונתבטל החמר, בחינת החמר, סבלות, חשך, שכחה, בהמה. ונתגבר ונתעלה בחינת השכל, והצורה, האור, והזכרון, אדם. וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו): אנרא דתעניתא צדקתא, פי צדקה רמוז לאור, כמו שכתוב (מלאכי

ג): וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה; והוא התורה, כמו שכתוב בזוהר (לך לך דף עו): שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה – דאנון רחיקין מאוריתא. והוא בחינת אדם, כמו שכתוב (במדבר יט): ואת התורה אדם. וזה אותיות אדם: מ"ם סתומה הוא בחינת תענית, שהוא בחינת עולם הבא, דלית בה אכילה ושתיה (תיקון כא). ודלת, הוא רמוז לארבע יסודין שנשפלים עלידי התענית. ונתעלה השכל הרמוז באלק, כמו שכתוב (איוב לג): ואאלפך חכמה. וזה שכתוב בזוהר (בהקדמה דף יג): נעשה אדם – עלידי התענית נתנהו בחינת אדם, כתיב הכא: נעשה; וכתוב התם: ושם האיש אשר עשיתי עמו; מה התם צדקה, אף כאן צדקה. לפרוש, פי בזוהר מפרש שם, שעלידי צדקה הוא בדיוקנא דאדם, ולמד שם ממקרא זה, נעשה אדם, כתיב הכא עשה, וכתוב התם ושם האיש אשר עשיתי עמו וכו', לענין צדקה וכו'. ורבנו ז"ל מביא ראיה מזה לענין תענית, פי צדקה ותענית הם בחינה אחת, פי אנרא דתעניתא צדקתא כנ"ל, ועל פן מבאר מזה, שעלידי התענית שהוא בחינת צדקה, נעשין כגדר אדם, שהוא הדעת האמתית של התורה, שהוא בחינת אור ונפש וכו'. פי הכנעת החמר והגוף בחינת בהמה וכו', לגבי הנפש שהוא בחינת אדם, הוא עלידי התענית, שהוא בחינת צדקה כנ"ל:

ד אבל יש שני בחינות צדקה, פי יש צדקה בחינת לארין, ויש צדקה בארין ישראל. וצדקת ארין ישראל, היא גדולה ולמעלה מצדקת חוץ לארין. וכן יש שני בחינות תורה, פי אין דומה התורה היוצאת מהכל שיש בו חטא, להתורה היוצאת מהכל שאין בו חטא (שבת קיט:), פי אין הדין נמתק, ואין העולם מתקנים, אלא על הכל פה של תינוקות (שם). כמו שכתוב בזוהר (בהקדמה דף א): הנצנים נראו בארין – אליון אבות העולם. עת הזמיר הגיע – פד אתא עדן לקצצא חיביא מן עלמא. וקול התור נשמע – דא קלא דיניקא דרביא דלעי באוריתא. כמו שכתוב (שה"ש א): תורי זהב; וכתוב (שמות כה): ועשית שנים פרבים זהב. עלידי קלא דיניקא דרביא, נתגלו האבות בעולם להגן. נמצא פשאתה רוצה שיתגלו

על ידך האבות בעולם, כפי לרחות הדין, והחשף, שכחה, וסבלות, מן העולם. צריד שיהיה לך הכל שאין בו חטא, ועלידי צדקה דארצישראל תכלל עצמו באוירא דארצי ישראל, שהוא בחינות הכל הקדוש שאין בו חטא. וזה פרוש (ויקרא כו): וזכרתי את בריתי יעקב וכו', פרוש, אימתי יתגלון האבות בעולם, פד הארץ אזור; עלידי אוירא דארצישראל, ועלידי הכל שאין בו חטא, שהיא בחינת הכל פיהם של תינוקות, פי כן נתברכו תינוקות, כמו שכתוב (בראשית מח): הוא יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי – שעלי ידי התינוקות נתגלו האבות להגן. עלידי צדקה דארצישראל יכללו באוירא דארצישראל, אויר הקדוש, שהוא בחינת הכל שאין בו חטא. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (תענית יא): היושב בתענית נקרא חסיד, שנאמר: גומל נפשו איש חסד; פי התענית הוא גמילות חסדים לנפשו, הינו לתורה, כמו שכתוב (תהלים יט): תורת ה' תמימה משיבת נפש. גלל פן נקרא איש חסיד, פי מכיל הדין והחשף, וממשיך חסדים בעולם:

ה וזה פרוש (סנהדרין צו). שלשה הזהרות שהזהיר רבי יהודה פן פתירא מוציבין: הזהרו בזמן ששכח תלמודו מחמת אנסו, והזהרו בורידין ברבי יהודה, והזהרו בבני עמיהארין שמהם תצא תורה. פי אלו השלשה בחינות, הם פלם רומזים להתעלות הנפש והשכל והתורה והזכרון. וכן זה, ששכח תלמודו מחמת אנסו, הוא בחינת מיתה וסבלות מחמת שכחה; אבל אנסו רחמנא פוטרו, והזהיר רבי יהודה לכבודו, שעלידי הכבוד יתפטל מפניו השכחה, ויתגלה הנפש, הינו זכרון התורה. פי שרש התורה היא כבוד השם יתברך, כמו שכתוב: לכבודי בראתיו וכו', וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (אבות, פ"ו): אין כבוד אלא תורה:

ו וזהו: הזהרו בורידין ברבי יהודה, פי הדין הוא הנפש שבא בגלגול, וצריד השוחט לבון להעלות הנפש שבדם. גם עקר הסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא עלי ידי השוחטים שאינם מהגנים. וזה (אבות פ"ג): אם אין

תורה, אין קמה. תורה היא בחינת נפש כנ"ל, עלידייה אין קמה, הפרנסה נתמעט. ובשכיל זה החליף נקרא מאכלת, כמו שכתוב (בראשית כב): ויקח את המאכלת, פי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל, פי השוחט הגון הוא מלביש את הנפש שבחי במדבר, הינו בדבור הפרכה שהוא מברך. והדבור הוא בחינת שכינה, כמו שכתוב: מלכות – פה. וזה פרוש (ישעיה לד): תרב לה' מלאה דם; פי השכינה נקראת תרב לה' (כמוכא בזה"ק ובפרדס), והיא בחינת דבור, שהוא בחינת תרב פיפיות, לשון פה, כמו שכתוב (תהלים קמט): רוממות אל בגרונם ותרב פיפיות וכו'. וכשנפשו באה בתוך תרב לה', בתוך הדבור, בבחינת מיין נוקבין, אזי השכינה מזדננת עלידי המיין נוקבין שיש לה, בבחינת: חזי במה ברא קאתינא (זוהר ויקרא דף יג.). וזה: תרב לה' מלאה דם; מנפשות העולות בה בבחינת מיין נוקבין. ועלידי תוויג היא מקבלת פרנסה לישראל. וזה פרוש (איכה ה): בנפשונו נביא לחמנו מפני תרב המדבר; הינו פשהשוחט אינו הגון, ואינו מעלה את הנפש בבחינת מיין נוקבין, וכשעומד עם החליף לשחט את החי, הוא עומד ברוצח נפשות, והחליף שלו הוא תרב המדבר, ואינו תרב לה', שהוא תרב המדבר. ויש צער להנפש החי, שצועקת בקול מר (שה"ש ה): נפשי יצאה – פשיצאת בשכיל להכנים בדברו של הפרכה, בבחינת מיין נוקבין. וכשיצאתי בקשתי ולא מצאתיו, קראתיו ולא ענני – פי אינו שם בשעת הפרכה, וחושב מחשבת פגול. עלידייה, מצאני השומרים הפככים בעיר, הכוני פצעוני, נשאו את רידי מעלי – הינו שמעלה שהיה להנפש בבחינת חי, גם זה לקח מפנה, פי עכשו אין לה מנוח לכף רגלה. אזי לו להשוחט הזה, אזי להנפש, שהרג את הנפש, ומסר אותה בכף אויביה, ואין להשכינה מיין נוקבין להמשיך טרף לביתה, ועלידייה: בנפשונו נביא לחמנו – ביגיעה וטרחה גדולה: וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (פסחים קיח): קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף, פי ים סוף נקרע לשנים עשר קרעים (פרקי דר"א פ' מב ובתיקון כא), בנגד שתים עשרה בדיקות הפסין, שעל ידיהם קשים מזונותיו של אדם וכו'. וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נח): שלחן דומה למנובח, פי שעור פגימות

החליף פשעור פגיומות המזבחה (הולין יז). גם על השחיטה גימטריא תל"ו, ובזעת אפיך תאכל לחם (בראשית ג) – ראשי תבות גימטריא תל"ו (עם הד' תבות), לרמוז הסרון הפרנסה עלידי שוחטים שאינם מהגונים. וזה פרוש (תהלים קיא): טרף נתן ליראיו; כי טרף יש לו שני משמעות: לשון טרפה, פמוכא בזהר סוף משפטים (דף קכא); ולשון מוזון. לרמוז, בשישראל שומרים את עצמם מטרפה, עלידייה יש להם פרנסה; וזה פרוש (שבת קד): מנצפך צופים אמרו, מנצפך הוא בדינת ורידין, בדינת רי"ו דין. וצופים, אלו נביאים, שניקתם מבדינת פרכים, בדינת תינוקות, בדינת הכל שאין בו הטא, בדינת אוריא דארץ ישראל, ששם מקבלין רוח הקדש, פמוכא בזהר (לך דף פה): ויקם יונה לברח תרשישה. ואלו הצופים, הינו אלו שהם בבדינת הכל שאין בו הטא, הם נהירין ב"ורידין", רי"ו דיין, במנצפ"ך, ומעלין את הנפש בבדינת מיין נוקבין, וממשיכין שפע. והשפע מכנה בשם אמר, כי מתחלה היא אור, ואחרכך נעשה מים, ואחרכך ר'קיע. וכשממתיקים את המנצפך, ועושים ממנצפך אדני. כי מ"ריו" נעשה צורת א, ונעשה אדני. ואדני הוא דבור, הוא השכינה, כמו שכתוב (תהלים נא): אדני שפתי תפתח. ומהכל הזה, הינו אדני, וצא השפע, ונתחלק לכל אחד לפי בדינתו. וזה פרוש (תהלים סח): אדני יתן אמר המבשרות צבא רב – לכל אחד לפי בדינתו; וזה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (סנהדרין קד): אכלי עמי אכלו לחם אדני לא קראו – רב אמר אלו הדינים, ושמואל אמר אלו מלמדי תינוקות. מר אמר חדא, ומר אמר חדא ולא פליגי. רב אמר אלו הדינים – הינו רי"ו דין, שאינם מעלין את הנפש בבדינת מיין נוקבין, שאין עושים מ"ריו" דין" אדני. רמו לשוחטים שאינם מהגונים, שמקלקלים הדינים, הינו רי"ו דין, מנצפך. הדימים, שהם הנפשות, הם חמש אותיות, בנגד חמשה דמים, פי'דוע. רמו לחמש בדינות שיש לנפש כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות י): הני חמשה 'ברכי נפשי' בנגד מי וכו'. ושמואל אמר אלו מלמדי תינוקות – שמקלקלין את ההכל שאין בו הטא. בשדבורו והכלו של השוחט, אינו בבדינת הכל שאין בו הטא, בדינת אוריא דארץ ישראל, עלידייה: אכלי עמי – הפרנסה נתמעט. כי

כשיש להשוחט בדינת הכל שאין בו הטא, בדינת הרב לה, בדינת צדקה דארץ ישראל, בדינת נפש, בדינת תורה פנ"ל – גם הנפש שעולה מהחי להמדבר שלו, גם בן נתעלה בבדינות מעלות אלו הנזכר:

ו זהו פרוש: הזהרו בכני עמידה ארץ; כי זה ידוע, שהנפשות הנכבדות [הנעשקות] בתוך המקלא, האמור בזהר (סבא משפטים דף קיג ובשאר מקומות), בקלפות נהה. וקלפות נהה רוצה שישתקע שם הנפש, אזי היא נותנת אותן בתוך טפת זיוגו של עם הארץ, כדי שיתטנף הנפש החיה ביותר. נמצא שבני עמי הארץ הם נפשות יקרות, אלא שהם פצפרים האחוזות בפה. מאין אנו יודעים דרך תפארתם, אלא עלידי תורתם; פשאנו רואים שהם תלמידי חכמים, פי'דוע שיש להם נפש יקרה. וכל התורה שהם מגלים, הוא הכל גלוי להשוחט. כי הנפש היא [בדינת תורה] פנ"ל. והתורה שהם מגלים בני עמידה ארץ, הם בדינת ניצוצות, ועולה להשכינה בבדינת מיין נוקבין, בבדינת: חזי במאי ברא קאתינא. ובשביל זה צריך לכבדם, כי עלידי הכבוד יתגלה ביותר התורה מהתעלמותה, הינו הנפש. כי שרש הכל הוא הכבוד, כמו שכתוב: לכבודי בראתיו וכו', והנפש משתוקקת להכלל בו בשרשו. וזה: הזהרו בכני עמידה ארץ – לכבדם כדי שישתקק התורה, שהיא הנפש, להכלל בשרשו, שהוא הכבוד, ועלידייה, מהם תצא תורה; וזה פרוש: פרשו ה'. עלידי אינה חכמה תוכל לדרש אותו, דרך מפרש; ועזו – הינו עלידי התורה, ולא עלידי חכמות אחרים, שהם סכלות וחשך בנגד חכמות התורה. ועלידי מה תזכה לחכמות התורה, בקשו פניו תמיד – עלידי צדקה של ארץ ישראל, פמוכא פמד'רש (בראשית רבה פ' מו, קהלת רבה סדר א): אין בקשת פנים אלא צדקה, כמו שכתוב (תהלים פה): צדק לפני יחלה; ואין תמיד אלא ארץ ישראל (שחר טוב תהלים קה, ועיין ראשית חכמה שער התשובה פ' ו), כמו שכתוב (דברים יא):

תמיד עיני ה' אלקיך בה:

נשמת בנו היקר דרכו, ואם היה זוכה היה הוא בעצמו האב תלמיד חכם כאמור, אך לא בהכרח שבנו זה היה יוצא ממנו וכו', ושואל ומתריך למעלה הזוהר שעל תתמה איך פדיון בכור בהמה מורה שהבהמה עולה למקום גבוה לכאורה מעל האדם, וגם רבנו הקדוש רמז בזה ולכאורה הפך בתחילת דבריו הסדר ואמר, גוף (הנמוך) ונפש (הגבוה) אדם (הנמוך בכסא המרכבה) ובהמה (הגובה), שקודמות בחיות הקודש לאדם בסדר השתלשלות שלהם כנגד אותיות שם ה' כמובא לקמן) כי מצד בנו ותורה המתגלה ממנו גדלה מעלתו של זה עם הארץ שהוא בחינת בהמה קדושה ראשית ביכורים קדש לה'. ועתה מבאר בפרטיות עין החיות ושורשם הגבוה המלוכש בהם. שכל החיות אשר נמשך בהם אור וכה החיים מהחכמה והצורה הרוחנית הפנימית בחינת החכמה תחיה, שעל שם זה נקראים חיות הקודש, על שם הצורה הקדושה המבודלת המחיה אותם, נקראו באותיות השם הקדוש שהוא שורש הדי' יסודות שהוא לבוש כבודו יתברך והוא שורש כל התורה כולה והבריאה כולה. זהו שכתוב כל הנקרא בשמי היינו כל החיות בבריאה קרואים על שמי החתום בדיוקנם ולכבודי שהוא לבושי כדי שיכירו אותי, כי עצם אור אין סוף אנו לנו בו תפיסה כלל לא על ידי המידות שבחר לגלות לנו, לכן בראתיו את אותו נברא כדי שכל הנבראים יכירו אותו יתברך על ידי כל הנבראים בעצמם, אפילו כל הבריות שנבראו בכוח דיוקן הרוחני של ד' חיות שהם שורש לכל הנבראים, ואין בריאה שלא נרשמה בשם זה, כי הגוף הוא דיוקן כמידה גשמית מצורת המרמזות על דיוקן הצורה הרוחני המחיה אותה עד לשורשם הדקים ביותר שבשם ה' שהוא שורשם כנ"ל והסיבה שחתום השם בצורה הגשמית גם כן הוא כדי להודיע על מי שברא אותו נברא, והיודי הזו שבשם ה' שהיא החכמה והצורה המשפיע לפעולות המידות ואור הספירות מתגלות בבריאה בכלליות ובפרטיות בנבראים, היא דיוקן של ראש של כל הבריות, שהרי כל הבריות בעלות ראש, מקום החכמה בדרגתם לפעול פעולתם, ה' ה' כבוד אורם של הבינה והמלכות מתלבש אורם גם בדיוקן גשמי של המש אצבעות הימין כנגד הבינה אות ה' ראשונה שבשם הוי"ה ברוך הוא וה' חמש אצבעות של שמאל כנגד המלכות, אשר שניהם הם בחינת גבורות וצמצום האור, ו' הארוך הממשיך האור מלמעלה למטה בתפארת המידות הוא דיוקן הגוף כנגדו למטה.

ובגין דא אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמוני ואשנה יאמר קדוש. לית בכל בריה דאשנה פוותי, ואף על גב דבראתי לה פדמות אתון דילי, דאנא יכיל למחאה תחיה צורה, ולמעבד לה פמה זמני, ולית אלה אחרא עלי דיכיל לממחי (דף מ"ב ע"ב) דיוקני ובגין דא (דברים

שמות יג) קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. פקודא דא לקדש בכור בהמה, ועם הארץ צריך תרין מילין, חד דיהא פדוי מתחות שלטנותא דיצר הרע, דאיהי אדון דיליה, פגוונא דאמר יעקב לעשו, (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו. פהאי עלמא. אדון מצד הובין דנפישין על גופא, פמה דאוקמוה, חייבא, יצר הרע שופטו. זפאה, יצר הטוב שופטו. פינני זה וזה שופטו. פינני, חיינו אה דיצר הרע, ואה דיצר הטוב, אחי יהי לה אשר לה.

דכל חיון דאינון חיות הקודש, באתון דשמא קדישא אתקריאו, תדא הוא דבתיב, (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו. אפילו כל פריין דאתבראו פהון, ולית פריאה דלא אתרשים פהאי שמא, פגין לאשתמודעא למאן דברא ליה, והאי יו"ד, איהו דיוקנא דרישא דכל פריין. ה' ה': דיוקנא דה' אצבעות דימניא, וה' דשמאלא. ו' דיוקנא דגופא. – עיין תחילת המאמר הנ"ל (כי קצרה היריעה וקצר הזמן מכדי להביאו ולפרשו וכן נתנו לך מקום להתגדל ולחדש בו גם אתה) בעניין מצוות פדיון בכור, ומה שמדבר שם בעניין עם הארץ אשר פדיונו מן הצד האחר הוא על ידי הפדיון בהמה העולה לשורשה שהוא כבוד שם הוי"ה ברוך הוא המלוכש בכל דבר בבריאה, וכשם שרבנו מביא דברי רבי יהודה בן בתירא בגמרא, היזהרו בכבודן של בני עמי ארץ שמחם תצא תורה, כי מאחר ויש בו תורה יש לכבודו, כי התורה ואור שבו הוא בבחינת כבוד שם ה' המלוכש בו שזה עיקר התכלית להכיר אותו יתברך, אך מאחר והוא אין סוף אי אפשר להכירו עצמו אלו לבושו שהוא כבודו יתברך, שהוא שם ה' המלוכש בארבע יסודות שיש בכל הבריאה, אשר שורשם של הדי' יסודות הוא בד' מלאכים ארנמו"ן שכנגד הגת"מ (עיין למעלה בדברי זוהר בעניין סדר המלאכים הנ"ל), כנגד ג' אבות ונפש דוד המקבל מהם, שהוא אמונה בחינת ארץ ישראל שעל ידי השפעת הצדקה לארץ ישראל בחינת השפעת היסוד המקבל מאבות למלכות, שעל ידי זה זוכים לחכמת התורה בבחינת הבל פה שאין בו הטא של תינוקות של בית רבן, שהם כרובים תורי זהב, שהם נ"ה המעוררים זכות ג' אבות הג"ת להגן פני יצר הרע חושך סכלות ובהמיות, שכל זה היה זוכה עם הארץ אם היה מתגבר לתת צדקה לתלמידי חכמים שבארץ ישראל וכן היה בעצמו לומד כפי יכולתו תורה ומגביר הצורה על החומר, יצר טוב על יצר הרע, אך הוא לא קידש עצמו, ועדין מעורב טוב ורע, ואולי מפני צדקה שעשה אך החסיר תורה ולכן מצד הטוב שפנימיות מוחו שהיא צורתו לכן על אף היצוניות צורתו ומעשיו בכל זאת זכה עם הארץ זה, שהוא בחינת בהמה, שתצא

לב) **כִּי לֹא כְצוּרְנוּ צוּרָם וְאוֹיְבֵינוּ פְּלִילִים** – מפני זה שיש דמיון מעט בין הצורה הרוחנית הנמשכת מאותיות שם הקדוש הוי"ה ברוך הוא והיה מקום לטעות שהדמיון הוא בכל הבחינות לכן כדי לאפוקי מזאת המחשבה אמר ואל מי תדמיוני ואשה, כי אין לדמות אלי דבר, כי אין לי מידה וגבול ואין בי תפיסה כלל ולדמות מדותי, אור הספירות היוצא מן אור אין סוף, כי באמת אין דמיון שלם להשוותו וזאת יאמר קדוש, הוא הקב"ה המובדל וקדוש מכל הרוצים להשיגו, כי אין בכל בריה, ואפילו בצורה רוחנית אשר בתוך כל בריה, בתוך גופה שתשווה להיות כמותי, ואף על גב שבראתי אותה כדמות האותיות שם הקדוש שלי בדיוקן ראש ידיים וגוף כנ"ל, הבדל בינה לבני שאני יכול למחות אפילו את אותה צורה ואור רוחני שנמשך לגוף להאיר בו, ולעשות אותה כמה פעמים להביא בגלגול נשמות חדשות לעולם, ואין אלוך אחר עלי שיכול למחות צורתי והשורש הרוחני ואור הנהגת שמי בעולם שהוא דיוקן שמי שבשם הוי"ה (אולי מפני זה אין למחות שם ה') ולכן נאמר כי לא בצורנו צורם לשון יצירת צורה, כי אין צורת אלוהיהם ופסליהם, אשר פסלו ידם הגויים, דבר שיש בו ממש, כנגד דבר עליון רוחני, ואפילו כוחות אמתיים הקיימים כגון השם אשר אור מאיר לעולם והיא צורה כנגד חומר הפסלים שעושים בצורתה, גם היא אינה קיימת לנצח ואין לה שליטה כלל להאיר אם לא שאור אין סוף מחייה אותה בכל רגע בדיבורו, אך ברצותו יוכל למחותה ברגע קט, מה שאין כן הוא בעצמו אשר הוא צורנו הצר צורת נשמות ישראל (עייני תורה נ"ב שגם הם אפשרי המציאות ולא מחויב המציאות) אשר צר צורת שמו יתברך אין מי שיכול למחות שמו וצורתו, ואויביו העוסקים בחכמת חיצונית ותאוות עולם זה אשר בגוף המה פלילים בפלילות ומחשבות דין מצומצם וחיצוני של עבודה זרה וצורות שיוצרים בחכמתם הנפסדת הכל הבלים שאין לה שום מקור בחכמה הפנימית העליונה. ולעומתם ציור צורה, שצווה הקב"ה לפי חכמתו האלוקית, ציור דיוקן של כרובים, מלאכי נ"ה, כנגד הבל פה שאין בו חטא וחסרון, אשר מעל ארון הקודש, אשר בתוכו ספר התורה והחכמה האלוקית, נמשכים אלו דמיות הכרובים מחכמה עליונה של תורת ארץ ישראל וזכות אבות ואור זך של חג"ת הנמשך לכרובים, בשעה שמקיימים ישראל חכמת התורה ועושים רצונו של מקום אזי המה פנים אל פנים בשלום.

וְאִי יִקְשֶׁה בְּרִנְשׁ, דְּהָא בְּתִיב (דברים ד) כִּי לֹא רְאִיתָם פֶּל תְּמוּנָה. אִיהוּ יִתְרִין לִיה, הָאִי תְּמוּנָה חֲזִינָא, דְּהָא בְּתִיב (במדבר יב) וְתְּמוּנַת ה' יִבִּיט. וְלֹא בְּכָל תְּמוּנָה אֶחְרָא (ס"א דברא ויצר באתרוי), דְּכִּר נִשׁ דִּיִּצְר בְּאֶתְרוּי וּבְגִין דָּא אָמַר, (ישעיה מ) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאֶשְׂוֶה וְאֵל מִי תְּדַמְיוּן אֵל וְמַה דְּמוּת תַּעֲרְכוּ לֹא. – וְאֵם יִקְשֶׁה אֲדָם, שְׁהִרִי בְּתוֹב אֲשֶׁר אָמַר מִשֶּׁה בְּהִזְכִּירוּ עֲשֶׂרֶת הַדִּיבְרוֹת לְאֲמֹר, כִּי לֹא רְאִיתָם כָּל תְּמוּנָה, כִּי זֶה הַצִּוּוִי אֲשֶׁר

דיבר בפיו נבואתו אשר שמע מאת ה' יתברך, לדעת כי אין דמות הגוף כלל, ואיך זה שאמר משה בעצמו בתורה אשר כך העיד עליו השם לאהרן ומרים, ללמדם כי יש לו דמות דיוקן כביכול אשר נרמו בשם הוי"ה ברוך הוא, וזה הדיוקן חתום גם בכל הבריות, וכן למעלה בשורש בצורת רוחנית דקה המצויר כאן למטה בצורת אדם קדמון כידוע בעל עשרה אברים כנגד עשר ספירות, הוא עצמו יתברך בחכמתו שגילה דרך משה יתרין, כי הפה שאמר הוא הפה שהתיר, הרי אותה תמונה של דיוקן כן ראיתי, שהרי כתוב מפורש ותמונת ה' אשר יצר ה' בעצמו יביט משה, כי היא תמונת ה' תרתי משמע, דיוקנו כביכול וכן תמונה ודיוקן שה' צר בחכמתו האלוקית כי היחיד היכול לצייר לנו מידות המצומצמות כביכול, בבחינת חושך וגוף ביחס לאורו העליון, והמה הנמשכות מאור אין סוף להתגלות לנו, כדי שנכיר אותו כפי יכולות האדם המוגבל, ולא בכל תמונה אחרת שאדם יצר באותיות מוגבלות שלו על אף שהם בעצם רוחניות ויש בהם חכמה, כי חיצונית היא, ולכן אמר ואל תדמיוני אתם בחכמתם ואשה ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו אתם בעצמכם, כי חכמתם המוגבל לצייר דמיות שווא הנפסדות אוכל אני למחות אותם כי לי הנצח בלבד ורק מעצמותי יתגלו דמויות נכונות למען יכירו אותי, וכן הוא אפילו בשבחים לתארו יתברך אשר רק לחז"ל בתיקון תפילתם ניתנה רשות לתארו כביכול, בחינת וביד הנביאים אדמה.

וְאֶפִּילוּ הָאִי תְּמוּנָה, לִית לִיה בְּאֶתְרִיה, אֵלָא בְּד נְחִית לְאֲמִלְכָא עַל בְּרִיין, וְיִתְפַּשֵּׁט עֲלֵיהוּ, וְיִתְחַזֵּי לִזֵּן לְכָל חַד, כְּפִיּוּם מְרָאָה וְחֲזִיזֵן וְדַמְיוּן דְּלִהוּן, וְהָאִי אִיהוּ (הושע יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. – וְאֶפִּילוּ אֹתָהּ תְּמוּנָה אֲשֶׁר יִבִּיט בָּהּ מִשֶּׁה רִבֵּן שֶׁל כָּל הַנְּבִיאִים, אִין לֹא בְּמִקְוֹמוּ בְּאֹר אִין סוּף שְׁמַעֵל לְכָל תְּמוּנָה וְהַשְּׂגָה, אֵלָא כְּאֲשֶׁר יוֹרֵד כְּבִיכּוֹל אֹר אִין סוּף מְעַצְמוֹתוֹ הַבְּלִתִּי גְבוּל וְהַשְּׂגָה, וְיֹרֵד לְהַטִּיב לְנִבְרָאִים מְטוּבוֹ שְׁעִיקָר הַהַטְּבָה שְׁאִפְשֶׁר לְהַשִּׁיג הִיא הַתְּגִלּוֹת מַלְכוּתוֹ וְיֹרֵד לְמַלּוּךְ עַל הַבְּרִיּוֹת, וְיִתְפַּשֵּׁט עֲלֵיהֶם אֹרוֹ הַפְּשׁוּט וְהַנְּשֻׁב הַמַּתְלַבֵּשׁ בְּמִידָה וְגוּוֹן מִיּוֹחַד, יִרְאֶה לָהֶם לְכָל אֶחָד כְּפִי מְרָאָה וְחֲזִיזֵן וְדַמְיוּן שְׁלָהֶם, כִּי הַשְּׂפָה הַדְּרָגָה וְאוֹפֵן הַחֲכֵמָה וְשׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַתָּם, וְכִפִּי הַתְּעִלּוֹת הַצּוּרָה וְהַחֲכֵמָה וְהָאֹר שֶׁל נִפְשָׁם עַל גּוֹפָם סְכֻלָּתָם וְחֹמֶר שְׁלָהֶם, וְיֹאִיר בְּהֶם מַה שִּׁיכּוֹלוּ לְהַשִּׁיג סוּד סֵדֵר הַהִנְהָגָה שֶׁל מַלְכוּתוֹ בְּעוֹלָם עַל נִבְרָאִיו, הַנְּהַגָה בְּמִידוֹתָיו וְשְׁמוֹתָיו הַקּוֹדְשִׁים בְּבַחֲנִית עֶשֶׂר סְפִירוֹת כְּמוּבֵן לְקַמּוֹ, וְזֶה הוּא הַנְּאֻמָּר בִּיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, אֲנִי בְּעַצְמִי בְּלִבֵּד אֲדַמָּה לָהֶם דְּמִיוֹן דִּיוֹקָן הַנְּהַגְתִּי כְּפִי יִכּוֹלֵת הַנְּבִיאִי לְהַשִּׁיג בְּכּוּחוֹ וּבִידוֹ. וְלֹא לֹא נוֹתֵר אֵלָא לְתַת צְדָקָה לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁבֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל כְּדִי שְׁעַל יְדֵי תוֹרָתוֹ הַקּוֹדֶשֶׁה שְׁהִיא שְׁמוֹ יִתְבַּרֵּךְ נֹזְכָה לְהַכִּיר אֹתוֹ כְּפִי הַנִּיתֵן עַד יְבוֹא שׁוֹב הַנְּבִיאִי הַרוּעָה שְׁאֲנִי מַחֲכִים לוֹ לְגֹאֹל אֹתָנִי מִן הַחוּשֶׁךְ וְהַסְכֻלָּתָה לְהַמְשִׁיךְ בְּנוֹ אֹר הַגֹּאֲלוֹהַ בְּמַהֲרָה בִּימֵינוּ אָמֵן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקומי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטם להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו: "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, פורב בוונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובזוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמות רבנו הקדוש ונשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם להחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקין ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

- א. צדקה שנותנין לארץ ישראל היא גדולה מצדקות הוי"ן לארץ. ועל ידי צדקה דארץ ישראל תכלל עצמה בארץ דארץ ישראל, שהוא בחינת הכל הקדוש שאין בו טמא, שעל ידי זה עקר בטול תרין והחשה והשקחה והסקלות וכו' מן העולם:
- ב. צריכין לזהר בזמן ששכח תלמודו מחמת אונסו לכבודו. ועל ידי הכבוד שנותנין לו, מובטלין ממנו השקחה ותגלה הנפש, הינו זכרון התורה, ונתבטלין הימים והחשבות וכו', ונמשך אור והסדים והמים והכמות התורה בעולם:
- ג. גם צריכין לזהר מאד בבני עם הארץ לכבודם. כי יש בני עמי הארץ שיש להם נפשות יקרות מאד מאד. וזה אנו רואין עלי ידי תורתם, בשאנו רואים שהם בני תורה, בידוע שיש להם נפש יקרה. עלין צריכין לזהר לכבודם, כי על ידי הכבוד יתגלה ביותר התורה שבהם מהתעלמותה, ויהיה נדחה תאוות הגוף והחמור והחשה והסקלות וכו', ויתעלה הנפש והצורה והאור וההקמה והחיים והחסד והזכרון ויתבטלו כל הימים:

תפילה על פי הלימוד

להציל את נפשנו בתקף הקלות, שתהפך את לבבנו לטובה ותטה את לבבנו אליו באמת, ותתן לנו שכל ודעת דקדשה וכח וזכרון ועצה, באפן שנוקה להגביר הנפש על הגוף תמיד עד שיתבטל הגוף ותאמתו לנמרי, ואזכה להעלות ולנשא נפשי תמיד בקדשתך העליונה באמת ובאמונה שלמה:

אבינו אב הרחמן, המל על פבוד התורה הקדושה שהשפעת בנו, כי אתה יודע את עצם יפי קדשתי התורה היקרה הנעלמת בנו. עזרנו ברחמיך הרבים שנוקה מעתה לטהר ולקדש עצמנו באמת. באפן שנוקה להוציא ולגלות התורה הנעלמת בנו, בקדשה גדולה. והצילנו מחרפות וביזונות, ולא נבוש ולא נבלם ולא נכשל לעולם ועד. ונבנו לכבוד דקדשה, ונזכה לקבל את הכבוד בקדשה גדולה לשמך ולכבודך הגדול לבד, ולא נשתמש עם הכבוד בשבילנו כלל רק לשמך ולעבודתך לבד באמת ובתמימות, כלי שום פניה ומחשבה חיצונה כלל, ונזכה להחזיר ולהעלות הכבוד לשרו. ותעזרנו על ידי הכבוד דקדשה שתהנו ברחמיך, שנוקה עלי ידינו להוציא ולגלות חידושי תורה הרבה הנעלמים בנפשנו, בקדשה ובטהרה גדולה. ותהיה עמונה תמיד, ולא נאמר דבר שלא ברצונך, ותהיה עם פינו בעת הטיפנו ועם ידיו בעת מעבדנו:

הכמת התורה הקדושה בעולם, ונשוב פלנו לתורתך ולעבודתך באמת ובאמונה, בקדשה ובטהרה גדולה. ונזכה להשתוקק תמיד לאמונתך הקדושה באמת ברצונך הטוב, ונזכה להפיר אותך באמת גם בעולם הזה, ולכבד את שמך הגדול בכל עת, כי בשביל זה בראתך כל העולמות פלם, בגין דישתמודעין ליה. כמו שכתוב, "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו". עזר ורחם והושיעה, ועשה למענך ולמען כבוד תורתך הקדושה, שתתגבר חכמת התורה הקדושה על חכמת הפילוסופיא, על חכמות החיצוניות, ויתבטלו כל החכמות שבעולם פגגוד אותך מתורתך הקדושה והטהרה והתמימה, תורה שפכת בתורה שבגל פה, וישבו כלם לתורתך ולעבודתך וליראתך באמת בכל לב ונפש:

רחמן מלא רחמים, הומל דלים שומע אנקת אבינו, רחם עלינו ועל נפשותינו העשוקות בצפרים האהוזות בפה, כאשר נגלה לפניך יודע תעלומות, ועזרני למלט נפשי מני שחת, כי אתה ידעת את גדל יקר והדר תפארת נפשי בשרשה העליון, וגם אתה ידעת את רבוי המגפות והלכלכים שלכלכתי ומגפתי נפשי העלובה מאד מאד, ולפניך נגלה עצם הרחמנות שעל נפשי האמולה מאד, הנגעה מאד, הנדבאת והמטרפת מאד בין שני הפירים. פצו עלינו פיהם אקרו בלענו. ואנו צועקים אליך זה זמן רב, ואין מי שיוכל להושיענו, פי אנהנו בעצמנו היינו אקרויים על נפשנו. אכל אתה יכול

לעילוי נשמות
הרב מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
מרזו תמו בת דוד והיבוכא פריחה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אלישע יהונתן בן חגי. ה' יקום דמו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הקדוש אליהו יעקב בן אבידע. ה' יקום דמו.
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה.